

SV87/56/DW
Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

mantelzorg
kwetsbare groepen
vrijwillige inzet
huiselijk en seksueel geweld
leefbaarheid

Ministerie Van Veiligheid en Justitie
T.a.v. De Staatssecretaris
De heer F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie
DBOB/DIV/OAB/AL-OD

Doss

Datum 27 DEC. 2011

Nr

Ambl

Datum Utrecht, 23 december 2011
Referentie
Betreft Consultatie concept-wetsvoorstel tegengaan huwelijksdwang

Geachte heer Teeven,

Graag maken wij gebruik van de uitnodiging te reageren op het bovengenoemde concept-wetsvoorstel. U ontvangt hierbij per email onze reactie, de schriftelijke versie is onderweg.

- Huwelijksdwang en achterlating moeten op alle mogelijke manieren bestreden worden, en strafbaarstelling maakt een onmisbaar onderdeel uit van de noodzakelijke ketenaanpak. Al is het alleen maar vanwege het normstellende effect. Wij zijn daarom positief over het initiatief de mogelijkheden te verruimen de sluiting van een huwelijk tegen te gaan als sprake is van dwang.
- Wij missen in de Memorie van Toelichting een afweging van de twee mogelijke juridische wegen: strafrecht of civiel recht. Zoals u weet heeft de Britse Forced Marriage Unit deze afweging gemaakt en besloten voor een civielrechtelijke aanpak van huwelijksdwang en achterlating te kiezen.
- Wij willen u in overweging geven om ook al de voorbereiding van een gedwongen huwelijk strafbaar te stellen. (Zie de discussie daarover in Duitsland).
- Het strafrecht, waar het gaat om het bestrijden van een probleem als huwelijksdwang, heeft o.i. zeker nut, maar het effect moet vooral niet overschat worden. Het vaststellen van dwang is moeilijk tot onmogelijk. Enerzijds omdat het dwanggedrag in de beslotenheid van gezin en/of familie plaatsvindt. Anderzijds omdat de meeste slachtoffers er niet mee naar buiten durven of willen komen, uit angst of uit loyaliteit met de ouders en de familie. Wat ook een rol speelt, zijn verschillen in interpretatie van wat dwang is. In de praktijk zal het voorliggende wetsvoorstel dus niet veel meer effect sorteren dan normstelling, en zijn andere middelen nodig om het probleem uit te bannen.
- Om huwelijksdwang effectief aan te pakken zijn ook andere middelen nodig, zoals:
 - preventie (informatieverschaffing, voorlichting, de discussie aanzwengelen in de gemeenschappen waar huwelijksdwang nog veel voorkomt, ouders en kinderen met elkaar leren praten en onderhandelen),

- signalering (door leerkrachten, huisartsen, welzijnswerkers, maar ook medeleerlingen, familie en kennissen, bureu),
 - hulpverlening/opvang (bemiddeling, ingrijpen als de veiligheid van het potentiële slachtoffer van huwelijksdwang in het geding is et cetera).
- Voor die jongeren die zich verzetten tegen het onder dwang uitgehuwelijkt worden, moet hun veiligheid (beter) gewaarborgd worden. In het veiligheidsplan voor de betreffende persoon moet opgenomen worden welke instanties welke taken op zich nemen en wie de regie heeft.
 - Het zou goed zijn als de staatssecretaris zich in de context van het wetsvoorstel waar het hier over gaat, extra gaat inspannen voor het realiseren van een sluitende ketenaanpak huwelijksdwang, gecoördineerd vanuit de Veiligheidshuizen of de Steunpunten Huiselijk Geweld.

Tot zover onze reactie, die we uiteraard desgewenst kunnen toelichten.

Rest ons u wat nadere informatie te geven over MOVISIE.

MOVISIE is een landelijk kenniscentrum op het terrein van maatschappelijke ontwikkeling. Een van de vijf thema's is Huiselijk en Seksueel Geweld, waaronder we ook eengerelateerd geweld en huwelijksdwang vatten. In de afgelopen vijf jaar is veel informatie over huwelijksdwang verzameld en verspreid middels factsheets, handreikingen, de website van MOVISIE en de website Huiselijk geweld. In 2010 organiseerden wij in opdracht van het Projectbureau Eengerelateerd geweld van het toenmalige ministerie van Justitie een op jongeren gerichte preventie- en voorlichtingscampagne, onder de titel Your Right 2Choose! In 2011 is deze campagne in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken nogmaals uitgevoerd.

Andere activiteiten die in de afgelopen vijf jaar zijn georganiseerd: landelijke congressen voor professionals, lokale bijeenkomsten voor jongeren, hun ouders en hun etnisch-culturele gemeenschappen.

Factsheet Huwelijksdwang. MOVISIE. 2009

Vrije Partnerkeuze en huwelijksdwang bespreken. Handleiding voor scholen. Çinibulak, L., Meintser, M. & Snelders, P.: Your Right 2Choose! Utrecht: MOVISIE . 2010.

www.movisie.nl/huwelijksdwang

www.yourright2choose.nl

www.huiselijkgeweld.nl

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Silvie Janssen', written over a printed name and title.

Dr. Silvie Janssen
Manager Huiselijk en Seksueel Geweld